

สนุกเกอร์

SNOOKER

SPORTS

รวมกฎ กติกา
และพื้นฐานการเล่น

ฉบับปรับปรุงใหม่
ล่าสุด

รวมกฎ กติกา และพื้นฐานการเล่น

สนุกเกอร์ SNOOKER

by **SKY**
SPORTS
TEAM

คำนำ

สนุกเกอร์เป็นกีฬาประเภทหนึ่งที่ได้รับ
ความนิยมเป็นอย่างมากในปัจจุบัน รวมทั้งเป็นกีฬา
ที่ทำทายความสามารถของผู้เล่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ต้องมีสมาธิ ไหวพริบ ตลอดจนความชำนาญ ซึ่ง
การฝึกเล่นกีฬาสนุกเกอร์ให้คล่องแคล่วและเล่นได้
ดีนั้น จำเป็นต้องใช้เวลาในการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง
สิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าของการฝึก
กีฬาสนุกเกอร์ก็คือ การมีคู่มือสนุกเกอร์ช่วยแนะนำ
การฝึกที่ดี

หนังสือสนุกเกอร์เล่มนี้ นับเป็นคู่มือสนุกเกอร์
ที่ได้รวบรวมกฎ กติกา พื้นฐานการเล่น และเทคนิค
ที่สำคัญไว้อย่างครบถ้วน ตลอดจนทักษะในการเล่น

บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
หนังสือสนุกเกอร์เล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เล่น และ
ผู้ที่สนใจในกีฬาประเภทนี้ได้พอสมควร

สารบัญ

1	อุปกรณ์	5
2	การจัดท่าทาง	11
3	การควบคุมการออกคิว	21
4	การตบลูกหรือการอ่านเหลี่ยมสนุกเกอร์	33
5	การควบคุมลูกสีขาวหรือการวางตำแหน่งลูกสีขาว	42
6	การวางสนุกเกอร์และการแก้สนุกเกอร์	107
7	เทคนิคการเล่นสนุกเกอร์	123
8	กติกากการแข่งขัน	154

1

อุปกรณ์

โต๊ะสนุกเกอร์

ขนาดมาตรฐานของโต๊ะสนุกเกอร์ คือ ขนาดความยาว 12 ฟุต กว้าง 6 ฟุต

หลุม โต๊ะสนุกเกอร์มีหลุมที่มุมทั้งสี่มุม (หลุมด้านจุดดำ 2 หลุม เรียกว่า หลุมบน และหลุมทางด้านเส้นเมือง 2 หลุม เรียกว่า หลุมล่าง) และทางด้านยาวของโต๊ะจะมีหลุมอีกข้างละหลุม (เรียกว่า หลุมกลาง) ซึ่งขนาด ความกว้างและรูปร่างของหลุมจะต้องเหมือนกับแบบมาตรฐานที่สมาคม กีฬาบิลเลียดและสนุกเกอร์อาชีพโลก (WPBSA) เป็นผู้กำหนด

ไม้คิว

ไม้คิวเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญที่สุด นักสนุกเกอร์มืออาชีพจะมีไม้คิว ของตนเอง ส่วนมากแล้วไม้คิวทำมาจากไม้แอชหรือไม้เมเปิล ไม้แอชจะมี เนื้อไม้แข็งกว่า ดังนั้น การเลือกไม้คิวจึงขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้เล่น ส่วนใหญ่ มักจะเลือกไม้คิวที่เหมาะสมกับมือ

ไม้คิวมาตรฐานจะมีความยาว 4 ฟุต 10 นิ้ว ซึ่งการเลือกความยาว ของไม้คิวให้เทียบกับความสูงของตัวเอง โดยการตั้งด้ามไม้คิวกับพื้น เลือก ขนาดที่ปลายไม้คิวอยู่เหนือรักแร้ประมาณ 2-3 นิ้ว

น้ำหนักมาตรฐานของไม้คิวคือ ประมาณ 16 1/2 ออนซ์ โดยส่วนที่ สำคัญที่สุดของไม้คิวคือ จุดสมดุลของไม้คิว ซึ่งควรอยู่ที่ตำแหน่งด้ามคิวต่อกับ แกนไม้คิว

หัวคิว

ปลายหัวคิวควรมีขนาด 10 มิลลิเมตร ลักษณะกลมมน อาจแข็ง หรือนุ่มก็ได้แล้วแต่ความชอบของแต่ละคน ถ้าหัวคิวแข็งไปจะทำให้ไม้เกาะ ลูกสีขาวและจับทางลูกไม่ดีพอ แต่ถ้าอ่อนไปจะแทงลูกชด้อยากขึ้น ในกรณี ที่ใช้มานานหรือเมื่อหัวคิวเริ่มมันและไม่จับชอล์ก ควรปรับแต่งหัวคิวโดยใช้ กระดาษทรายหรือตะไบลูให้สากขึ้น เพื่อให้จับชอล์กดีขึ้นและเกาะลูกดีขึ้นด้วย หัวคิวจึงเป็นส่วนสำคัญที่ต้องคอยดูแลรักษา

ในขณะที่เล่นควรหมั่นฝนหัวคิวด้วยชอล์กอยู่เสมอ โดยฝนคลึงเบา ๆ ไปรอบ ๆ ไม่ควรฝนตรง ๆ ที่สำคัญคือ ฝนทีละน้อยแต่บ่อยครั้ง และควรทำให้ติดเป็นนิสัย

การดูแลรักษาไม้คิว

ไม้คิวควรรักษาให้สะอาดและแห้งอยู่เสมอ ถ้าสกปรกให้ใช้ผ้าชุบน้ำหรือน้ำร้อนเช็ดไม้คิว แล้วเช็ดด้วยผ้าแห้งอีกครั้งเพื่อให้แห้งสนิท

ไม่ควรพิงไม้คิวกับฝาผนัง เพราะไม้คิวจะงอ การเก็บอาจเก็บแบบนอนราบหรือตั้งขึ้นเสมอ สำหรับนักสนุกเกอร์มืออาชีพจะมีกล่องเก็บไม้คิว ซึ่งควรเก็บทุกครั้งที่ไม่ได้เล่น

ชอล์ก

การฝนชอล์กที่หัวคิวเพื่อให้หัวคิวจับลูกสีขาวได้ดี โดยฝนชอล์กเบา ๆ และสม่ำเสมอ สิ่งสำคัญคือไม่ควรเล่นโดยใช้หัวคิวที่เริ่มเป็นมันแทงลูก โดยชอล์กสีเขียวนิยมกันมากที่สุด เนื่องจากมองเห็นไม่ชัดเมื่อติดกับลูกสีขาว ส่วนชอล์กที่มีราคาสูงจะมีความแข็งและไม่ค่อยติดหัวคิว

ทั้งนี้ ควรหัดฝนหัวคิวด้วยชอล์กทุกครั้งที่แทงเพียง 1 ครั้ง หรือ 2 ครั้ง แม้ว่าการเล่นแทงลูกธรรมดาตรงจุดศูนย์กลางของลูกสีขาวจะไม่ค่อยสำคัญนักก็ตาม แต่ก็ควรทำให้ติดเป็นนิสัย

เรสต์

อุปกรณ์ช่วยผู้เล่นสนุกเกอร์แทงลูกเมื่อลูกอยู่ในตำแหน่งไม่ดี หรือไม่สามารถแทงลูกได้สะดวกนัก หรือในกรณีที่แทงลูกไม่ถึง เรสต์มีหลายแบบ เช่น

1. เรสต์ธรรมดา ใช้ในกรณีที่วางมือบนโต๊ะไม่ได้ เพราะลูกสีขาวอยู่ไกลมือ

2. **เรสต์ยาว** คล้ายกับเรสต์ธรรมดาแต่ยาวกว่า ซึ่งมักจะใช้คู่กับไม้คิวยาว แต่นักสนุกเกอร์มืออาชีพมักนิยมใช้ไม้คิวของตนต่อด้าม
3. **เรสต์ไหย่ง** ใช้สำหรับแทงลูกสีขาวเมื่อมีลูกสีอื่นขวางทางลูกสีขาวอยู่ ทำให้การวางมือลำบากต้องใช้เรสต์ชนิดนี้
4. **เรสต์ไหย่งยาว** ใช้สำหรับแทงลูกสีขาวในกรณีที่มีลูกสีอื่น ๆ หลายลูกขวางทางอยู่

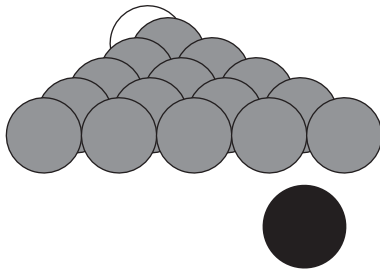
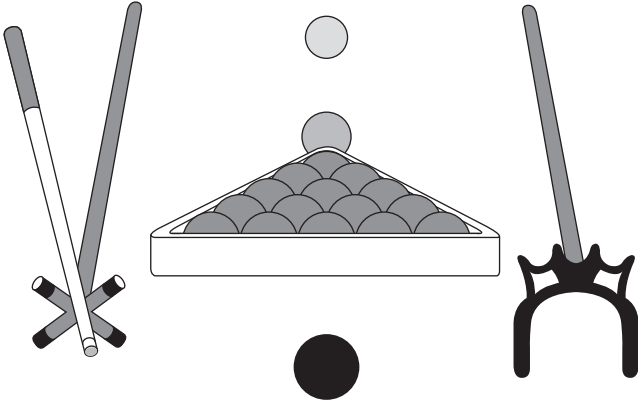
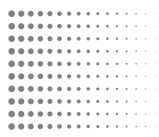
กรอบสามเหลี่ยมตั้งลูก

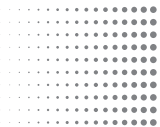
ทำด้วยไม้ใช้สำหรับตั้งลูกสีแดงทั้งหมด 15 ลูก โดยตั้งเหนือจุดชมพูให้ด้านแหลมตรงกับจุดชมพู

ลูกสนุกเกอร์

ลูกสนุกเกอร์ในสมัยก่อนทำด้วยงาช้าง แต่ปัจจุบันทำจากสารประกอบเซลลูโลสอยด์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 52.5 มิลลิเมตร น้ำหนักเท่ากันทุกลูกชุดหนึ่งมี 22 ลูก ลูกสีแดง 15 ลูก ลูกสี 6 ลูก ได้แก่ สีดำ สีชมพู สีน้ำเงิน สีน้ำตาล สีเขียว สีเหลือง และสีขาว สีละ 1 ลูก โดยลูกแต่ละสีมีค่าคะแนนต่างกัน

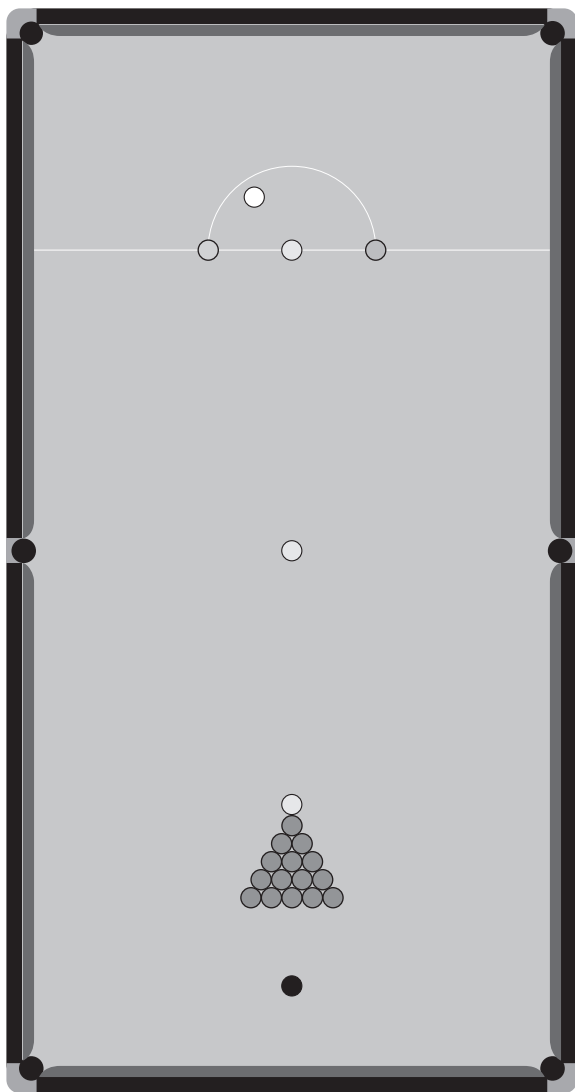
จุดบนโต๊ะสำหรับวางลูก จุดแนวเส้นตรงวางลูกสีเขียว ลูกสีน้ำตาล และลูกสีเหลือง จุดกลางโต๊ะวางลูกสีน้ำเงิน ขึ้นมาด้านบนเป็นจุดวางลูกสีชมพู ลูกสีแดงวางต่อจากจุดลูกสีชมพู และจุดสุดท้ายใกล้ขอบคู้ช้นบนวางลูกสีดำ

SNOOKER

10

2

การจัดทำทาง

ทำยีน

ทำยีนเป็นเรื่องสำคัญซึ่งจะต้องฝึกให้เกิดความเคยชิน โดยยีนเอียงข้างเล็กน้อยเข้าหาโต๊ะ ทำซ้ำอยู่ข้างหน้าและงอเข้าเล็กน้อย (เฉพาะผู้ถนัดจับไม้คิวมือขวา) ขาหลังควรตั้งตรงเพื่อเป็นหลัก ทำยีนที่ดีควรมีความมั่นคง ทำซ้ำควรขึ้นไปในทิศทางที่จะแทงลูก

ผู้เล่นที่มีความชำนาญจะไม่ลากเท้าหรือเคลื่อนไหวศีรษะ ขา แขน ไปมาขณะเล่น แต่จะนั่งจนกระทั่งแทงลูกออกไป ดังนั้น ก่อนไปยืนในตำแหน่งที่เลือกแล้วว่าจะแทงลูก ต้องมั่นใจว่าจะแทงลูกแบบใด ถ้าไม่มั่นใจเกี่ยวกับทำยีนให้ถอยออกมาแล้วเริ่มต้นใหม่อีกครั้ง

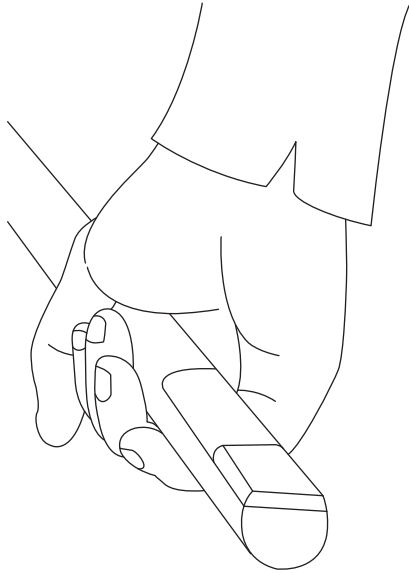
การจับไม้คิว

ท่าพื้นฐานคือ การจับไม้คิวต้องมั่นคง ไม่เกร็งมือ ถ้าจับแน่นเกินไปจะทำให้กล้ามเนื้อมือและข้อมือออกกำลังมากไป แขนเกร็งเวลาแทงลูกจะไม่เรียบ แต่ก็ไม่ควรหลวมจนเกินไป เนื่องจากการแทงลูกแต่ละครั้งต้องเล่นแรงพอสมควร แม้จะแทงลูกสีขาวให้เบาที่สุดก็ตาม

การจับโดยการกำมือรอบไม้คิว ให้ปลายนิ้วหัวแม่มือวางแตะกับนิ้วชี้ ซึ่งนิ้วที่จับไม้คิวคือนิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ และนิ้วกลาง ส่วนนิ้วนางกับนิ้วก้อยจะแตะไม้คิวไว้เท่านั้นเพื่อช่วยในการสมดุลและควบคุมให้ไม้คิวอยู่ในแนวตรง

การถือไม้คิวห่างจากปลายด้ามมากน้อยเท่าใดนั้น โดยทั่วไปแล้วอาจจับห่างจากปลายด้ามประมาณ 1 นิ้ว แต่บางครั้งอาจเลื่อนมือมาที่ปลายด้ามไม้คิวก็ได้ เช่นในกรณีที่แทงลูกแรง ๆ และต้องการแทงลูกสกรูถอยหลังแรง ๆ แต่ถ้าแทงลูกเบาๆ อาจเลื่อนมือขึ้นมาจากปลายเล็กน้อย เพื่อให้สวามิคิวน้อยลง โดยเฉพาะเมื่อต้องการวางสนุกเกอร์ให้ลูกสีขาวมาอยู่หลังลูกสี

เราสามารถตรวจสอบตำแหน่งของการจับไม้คิวได้โดยให้ข้อนิ้วมืออยู่ในแนวขนานกับพื้นห้อง และในแนวเดียวกับไม้คิว

การจับไม้คิว

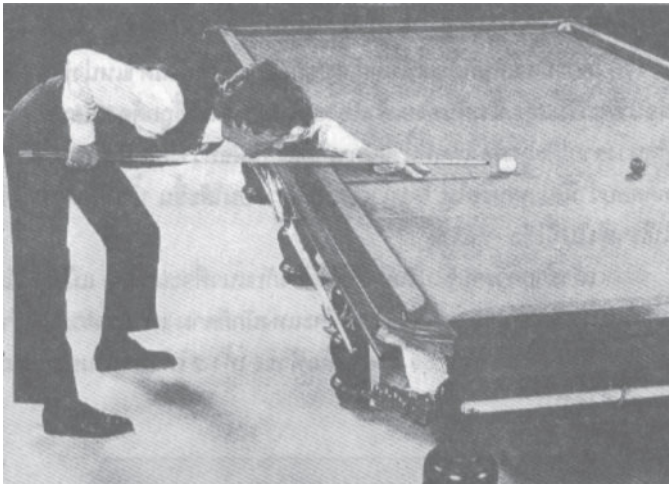
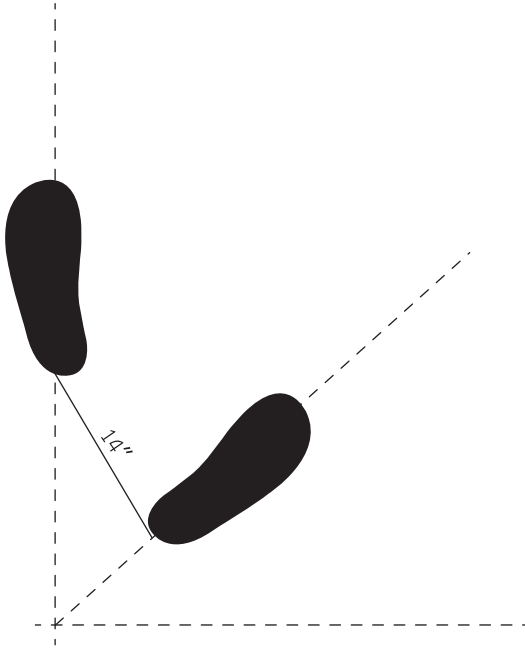
การจัดท่า

การจัดท่าให้อยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้องก่อนเริ่มเล่น ให้เริ่มต้นด้วยเท้าต้องอยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้อง และระยะที่ยืนห่างจากโต๊ะ เพื่อน้ำหนักจะได้ลงบนมือที่วางบนโต๊ะ เราสามารถทดสอบว่ามีสมดุลหรือไม่โดยการยกมือที่วางบนโต๊ะขึ้น น้ำหนักจะทำให้พุ่งไปที่โต๊ะ

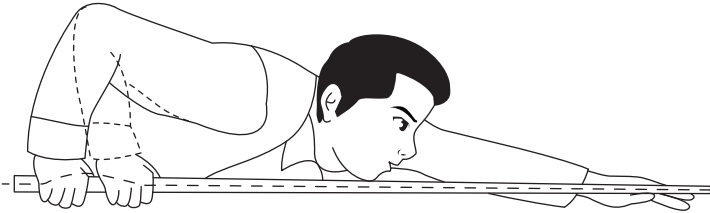
เท้าซ้ายควรชี้ไปในทิศทางเดียวกับแนวที่จะแทงลูก แม้ว่าจะไม่อยู่ตรงแนวเดียวกับลูกสีขาวและลูกสีที่จะแทงก็ตาม เท้าขวาควรวางข้างหลังและชี้เป็นแนวทำมุม 60 องศา ส้นเท้าของทั้งสองเท้าห่างกันประมาณ 14 นิ้ว

SNOOKER

14

การจัดท่าที่ถูกต้อง ศีรษะและแขนขวาจะอยู่ในระนาบดิ่งเดียวกัน เท้าขวาเหยียดตรง
เท้าซ้ายงอเข่าลงเล็กน้อย เพื่อให้ไม้คิวอยู่ในแนวระดับเท้าที่จะเป็นไปได้
และเท้าควรสัมผัสพื้นเต็มเท้า ไม่ควรยกลอย

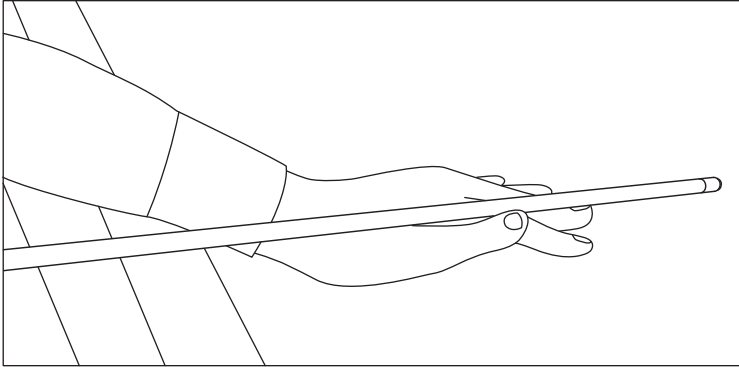
เมื่อก้มลงแทงลูก แขนขวาจะยกเป็นแนวตั้งกับข้อศอก คางอยู่ใกล้กับไม้คิวมากที่สุด เพื่อช่วยให้อยู่ในแนวนอนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ สังเกตแขนซ้ายจะงอเล็กน้อย แนวเส้นประเป็นแนวช่วงสาวคิวถอยหลัง

ทั้งนี้ การจัดทำจะแตกต่างกันไปในผู้เล่นแต่ละคน ซึ่งแล้วแต่ความถนัด

การวางมือ

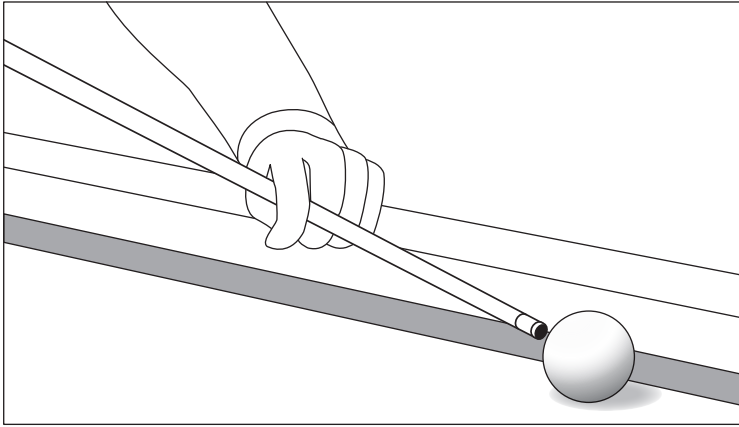
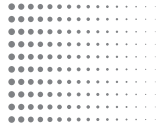
การวางมือเท่ากับการรับน้ำหนักมาอยู่ด้านหน้าและส่งไปยังท่อนิ้วมือ ซึ่งควรจะมีแผ่นรองฝ่ามือสักหลาด การวางมือตลอดจนท่าทางที่ถูกต้อง ในการเริ่มต้นฝึกฝนอาจจะรู้สึกอึดอัด แต่ต้องพยายามฝึกจนเกิดความเคยชิน

การวางมือจะต้องมั่นคง เนื่องจากการเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นจะมีผลต่อความแม่นยำในการแทงลูก โดยวางมือบนโต๊ะ ทางนิ้วมือแผ่กว้างคล้ายกับจะจับผ้าสักหลาด หัวของนิ้วหัวแม่มืออยู่ติดกับนิ้วชี้แล้วกระดกขึ้น เพื่อให้ได้รูปตัววี (V) ปลายแหลม ซึ่งเป็นช่องทางที่จะวางไม้คิวลงและเคลื่อนที่ไม้คิวไปข้างหน้าและข้างหลังได้

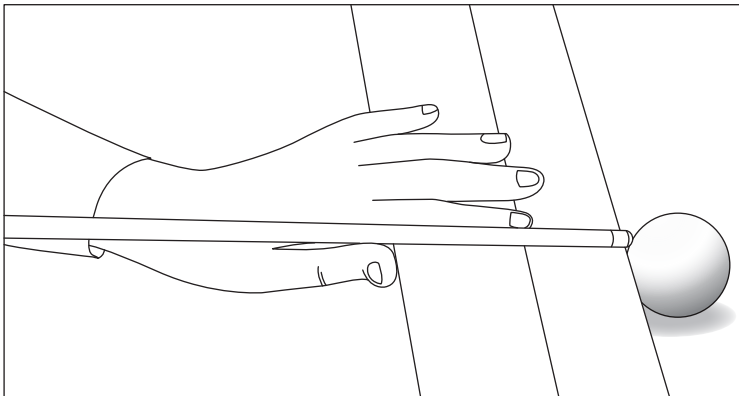

การวางมือควรมีระยะห่างจากลูกสีขาวประมาณ 9-12 นิ้ว แต่ต้องขึ้นอยู่กับตำแหน่งของลูกสีขาวบนโต๊ะ และลูกสีอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กันด้วย อาจต้องมีการปรับแต่งการวางมือถ้าอยู่ใกล้ขอบคูด้าน หรือถ้ามีลูกสีอื่น ๆ อยู่ในทิศทางที่แทงจะต้องวางมือคร่อมลูกสี ในระยะนี้อาจแตกต่างกันออกไป ในผู้เล่นแต่ละคน แต่ไม่น้อยกว่า 9 นิ้ว และไม่เกินกว่า 12 นิ้ว

ความสูงของการวางมือเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับตำแหน่งลูกสีขาวที่จะแทง ซึ่งอาจยกสูงเล็กน้อย หรืออาจต้องปรับเปลี่ยนไป เช่น การวางมือโดยใช้นิ้วชี้กำรอบไม้คิวให้เป็นห่วง เมื่อต้องแทงลูกไปตามแนวขอบคูด้านข้าง นิ้วชี้จะเป็นตัวควบคุมไม้คิวได้เป็นอย่างดี

สำหรับการวางมือที่ขอบโต๊ะเมื่อลูกสีขาวอยู่ชิดกับขอบคูดุชชั่น การ
 วางลูกจะไม่ง่ายขึ้น เนื่องจากนิ้วจะแตะเพียงขอบโต๊ะเท่านั้น จึงต้องวางมือ
 ให้แน่นเท่าที่จะทำได้

ในกรณีที่ต้องการแทงลูกสกรูดยหลังให้มาก จะต้องใช้แรงมากขึ้น เนื่องจากในตำแหน่งนี้ (ขอบคูดั้ง) จะมีการรองรับจากการวางมือน้อย ซึ่งการวางมือมีการเคลื่อนไหวมาก เป็นผลทำให้การควบคุมการแทงได้ไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้น ผู้เล่นจึงพยายามหลีกเลี่ยงการแทงลูกแรง ๆ จากขอบคูดั้ง เนื่องจากเป็นลูกยากและอันตราย

บางครั้งการวางมือต้องโย่งมือขึ้นเหนือลูกสีอื่น ๆ เพื่อแทงลูกสีขาว ในกรณีนี้การวางมือบนโต๊ะจะไม่มั่นคงเท่ากับการวางมือปกติ ผู้เล่นจึงพยายามหลีกเลี่ยงการแทงลูกที่เสี่ยงจากตำแหน่งนี้เช่นกัน

หลักของการวางมือ คือ เพื่อให้เกิดความมั่นคงในการแทงลูก และให้อยู่ในท่าที่สบาย เพื่อไม้คิวจะสามารถแทงผ่านสะพานมือได้เรียบและในความสูงที่ถูกต้อง จะเห็นได้ว่าการวางมือมีความแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับตำแหน่งของลูกสีขาวบนโต๊ะ

เมื่อกล่าวถึงการวางมือจะต้องไม่ลืมแขนซ้าย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับผู้เล่นแต่ละคน ซึ่งแขนซ้ายควรเหยียดเป็นแนวตรงบนโต๊ะ แต่ผู้เล่นบางคนอาจจะงอเพียงเล็กน้อย และพักแขนบนโต๊ะไปด้วย

การใช้สายตาถึงลูก

ควรเลิกไปที่ไม่คิวด้วยตาทั้งสองข้าง ก้มศีรษะจนคางเกือบแตะกับไม้คิว แขนขวา ศีรษะ และสายตาอยู่ในแนวเดียวกันกับไม้คิวและแนวที่จะแทงลูก การเคลื่อนไหวของลำตัวให้บิดสะโพกเล็กน้อย เพื่อให้ไม้คิวมาแตะตัวผู้เล่น ซึ่งจะช่วยป้องกันไม้คิวไม่ให้ออกจากแนวในขณะที่ชกไม้คิวมาทางด้านหลังและไปด้านหน้า